

Aan de minister van I&W, LNV
Rijkswaterstaat
Provincie Friesland
Provincie Flevoland
Provincie Noord-Holland
Provincie Overijssel
Provinciale Waterschappen
PWN

Cc Pers en diverse betrokkenen

Betreft:
[Falend toezicht op de Natura 2000 status van het IJsselmeer](#)

19 januari 2022,

Geachte overheden Inzake Natura 2000 IJsselmeer,

Rijkswaterstaat wil meewerken aan het opstellen van een planMER voor zandwinning in het kwetsbare IJsselmeer. Dit is schokkend omdat het IJsselmeer is aangewezen als Ramsar/ Natura 2000 verdragsgebied en als zoetwaterbekken van dwingend nationaal belang. Op basis van het Natura 2000 beheerplan mogen in de grootste delen van het IJsselmeer, de rode zones feitelijk geen ingrepen worden gedaan.

Het lijkt dus geen zin te hebben om voor de rode gebieden van het IJsselmeer een planMER op te stellen, mede gezien het Nationaal Waterplan (NWP) en de bestemmingsplannen, waarin gemeentes zoals De Fryske Marren volgens de Raad van State geen wijziging behoeven te brengen.

Het is los daarvan niet duidelijk waarom alleen voor het kwetsbare IJsselmeer een planMER zou moeten worden opgesteld, in plaats van voor een groter gebied waarin ook de minder schadelijke alternatieven kunnen worden onderzocht en afgewogen.

Op 18 november 2021 organiseerde Rijkswaterstaat in het kader van de Natura 2000 Agenda IJsselmeergebied een platformbijeenkomst over delfstoffen. Het ochtendgedeelte stond in het teken van de zandwinning in het IJsselmeer. De zandwinners hebben veel plannen en kansen besproken. Rijkswaterstaat heeft nagelaten de zandwinners te wijzen op de Natura 2000 status.

Rijkswaterstaat wees er ook niet op dat het IJsselmeer is beschermd als grootste drinkwaterreserve voor Nederland. 3 miljoen Nederlanders zijn voor drinkwater afhankelijk van het IJsselmeer. Er is nu al sprake van verzilting. De inlaat voor drinkwatervoorziening bij Andijk moet regelmatig, ook deze herfst, worden gesloten omdat het zoutgehalte te hoog is. Ook het uitdiepen van vaargeulen bij Cornwerd moest dit jaar worden stilgelegd. Voortgaande verzilting door het beroeren van de oude zoutlagen in de voormalige getijdendelta moet voorkomen worden.

Ook de verdere wet- en regelgeving m.b.t. het IJsselmeer is buiten de bespreking gebleven. De overheid schiet hier te kort. Het Comité Geen Zandindustrie IJsselmeer is verbaasd over

de algehele teneur in deze bijeenkomst, namelijk dat er hoe dan ook zand zou kunnen worden gewonnen uit het IJsselmeer.

Voordat een planMER kan worden opgesteld moet er worden vastgesteld dat er sprake zou zijn van een groot openbaar belang bij zandwinning in de beschermde rode zones van het IJsselmeer. Het comité Geen Zandindustrie verzoekt de overheden om geen planMER in te stellen voor de rode zones van het IJsselmeer, zolang geen onderzoek is gedaan of er eventueel groot openbaar belang zou zijn voor zandwinning op deze plek.

Er is immers nog voor circa 10 jaar voldoende zandwinning vergund en er zijn voldoende alternatieven. Nut en noodzaak van (industrie)zandwinning op deze plek staan niet vast. De klimaattransitie maakt het niet aannemelijk dat na 2025 nog in dezelfde mate beton en metselspecie zullen worden gemaakt, gezien de grote uitstoot van CO₂ die bij de productie daarvan optreedt.

Het IJsselmeer is een uiterst waardevol landschap, dat van onmisbaar belang is voor Nederland door zijn natuur, openheid, rust, voedsel voor vogels en vissen, en bron van gezond water. Deze waarden vragen om bescherming, niet om ingrijpende plannen of herschepping van natuur.

Conclusie

We doen een dringend beroep op u en de samenwerkende overheden om voordat er verdere stappen worden gezet richting een planMER voor het IJsselmeer, eerst grondig vast te stellen of de verdrag, wet- en regelgeving dit wel toelaten. De bescherming, zoals van Natura2000, Ramsar en het Nationaal Waterplan, is niet voor niets door onze wetgever van toepassing verklaard op het unieke natuurgebied van het IJsselmeer. Een planMER lijkt geen zin te hebben voor de rode gebieden van het IJsselmeer. In elk geval dient een planMER zich niet te beperken tot het kwetsbare IJsselmeer maar dient een groter gebied te worden onderzocht, zodat ook alternatieven in beeld komen.

Hoe dan ook dient eerst een serieus onderzoek te worden ingesteld naar nut en noodzaak van zandwinning in het IJsselmeer voor de cement- en betonindustrie op de lange termijn.

Hoogachtend,
Comité Geen Zandindustrie IJsselmeer,

<https://geenzandindustrieijsselmeer.nl/>